

**Jacobi Sadoleti Card. Et Episcopi Carpentoractensis Viri
Disertissimi, Opera quæ exstant omnia**

Sadoleto, Jacopo

[Francofurti], 1607

Epist. I. Iac. Sadoletvs Cardin. Alexandro Farnesio S.R.E. Card. S.P.D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69244](#)

IACOBI SADOLETI S. R. E.
CARD. EPISTOLARVM LI-
ber XII. Epist. I.

IAC. SADOLETVS CARDIN. ALEXANDRO
Farnesio S.R.E.Card.S.P.D.

A VENIONE cūm esset, adierūt ad me consules cum multitudine honestissimorum ciuium: sacerdotum etiam ordine adiuncto: vhementerque à me petierunt, vt cūm ipsi scripturi ad te essent, & cūm vir amplitius legatus idem esset facturus, ego item scriberem, vt omnino confusus rogarerem, quo yelles tam nobilē & tam illustrem ciuitatem ornatam esse abs te Episcopo, qui vicem tuam facies praeflet, assidueque in ea commorareris, quādo quem tu hunc curia & muneri prefecisti, is & abest multo maximam partem temporis, & raro Auenionem comitteat. Accidunt autem fere quotidie multa in tanta vrbe, quā egeant Episcopo: praterquam quid non mediocre sibi ornamētum deeſte ciuitas putat, Episcopus praefens non adit. Hac de re cūm ipsi ad te accurate dat literas, tum ego quoq; optime Farnesi summo animi studio recto, vt satisfacias florentissime ciuitati: præsertim quā in tunc p̄ies suas omnes collocatas habet. Facies enim ei gratissimū: meq; qui pro illis rogo, magno ornamento affeceris, si paſſus fueris preces meas, illorumq; vnā autoritatē, ad imperandum quod perimus, valere. Ego cūn te semper optimo ingenio, egregiaq; natura prædictū esse cognoui: tū illud tibi imprimitur, curq; esse debere arbitriatus sum, vt istam felicitatē atq; fortunam, quā te complexa efficiam præcipue actionibus adhibicas, atq; exponas, quā ad benevolentiam hominum virtute ac beneficiis tibi conciliandam fiat accommodata: ne tibi postea vlla rerum temporumq; commutatio no cere posilit: tuq; iudicio & prudētia tua magnus semper sis, non caſu. Sed ego fortasse ineptus, qui haec ad te scribam: cum tu domētūs & admonitionibus & exemplis quotidie fias doctior. Verū ignoscēs mihi, maiore amoris mei erga te, quam eius officii quod mihi conueniat, rationem nunc ducenti. Quem maxime apud se cupiant esse Episcopum, Auenionenses ipsi ad reseruent. Hortor & oro, vt corum voluntati morem geras: & tamen preferbas, quibus eum finibus vi velis potestate, quem facis rebus tuo nomine tractādis agendisq; præficies. Quo maxime modo sine vilo honoris & famae tue periculo, tuis p̄ te populi & ciuitati nobilissime erit consultum. Sed hec haec tenus: nou

enim vereor ne iustissime preces locum apud te non habem.
Summus Pontifex mihi mandarāt, cūm me in hæc loca ex
eſſēm recepturus, vt curam & vigiliam adhiberem, quod
hocfē populos in recta religione continendo pertinet: quod
diebat Lutheranos in his regionibus valde in crebre cere que
dem ego quoque multorum literis cognoveram. Irati, hoc p
quam veni, quid egerim & Carpenteracti & Auenione, quon
do infidias omnia ciuſmodi rerum, ſuspicioſesq; compad
rim; quam nunc omnia compoſita ſint & ſedata, malo cun
teris aliorum cognoscere quam ex meis. Ceterè eam & volum
tem, & obedientiam, quam illius ſanctitati debo, perpenſi
ſtabo. Et quoniam vt hic maneant viſque ad proximum ve
nitias & necessarias cauſas video me coaſtrare: rogo te am
ſime Farneſi, mihiq; merito chariflme, vi in tuis cum Pon
te Max. ſermonibus anterdiu mci mentionem facias, nequ
moriam mei apud eum interrori totam finas, habeasque illi
fortunas & dignitatem meam apprime commendatam, ſi time
ria officia apud hominem gratum poſitum te intelligas. Val
Carpent. IV. Cal. Octob. 1538.

II.

I A C. S A D O L E T V S C A R D. ALEXANDRIO
Farnesi S. R. E. C a r d. S. P. D.

G R A T ē mihi tuæ literæ tantumne: ſimò verò & petopat:
dulces: quæ aliquam mei memoriam refidere apud rem
indicarunt. Quod ego quanti faciam, non nunc ſcribo alioſ
tempus ita commemorandi. Hoc dico, in cuius incundiflmal
teris illud tamen offenditioſis fuſfe, quod hæ tardiffimè ad me
perlati ſunt, ſcriptæ enim à te VII. Idus Septembri, tertio Ian
Oktobris mihi ſunt redditæ: ſexto & trigefimo die videlicet po
quam tu eas dederas. Sed quod ad rem pertinet, vitnam Fane
ampliſſime vobis vocantibus, quemadmodum quidem cuptem
ſubito parere poſsem: neminem profeclò promptiore ad ob
temperandum vobis inueniretis. Sed quæ me impedit eaſi
quominus ſratim accedam, ſcribo ad Pontificem Max. ſcriboque
non tam sapienter, quam ingenue & liberè. Quod Ponificis
pro ſua perpetua praefantiq; humanitate in bona partem ac
cipiet. Earum ego literarum exemplum ad te mihiſſem, niſi illa
communes tecum fore exiſti maſfem: quod certè ita futurum eſt.
In iis ego perto atque oro, vt tempus mea abſentia mihi po
getur viſque ad proximum mensem Aprilē: quo tempore in la
tialiam reueri mihi in animo eſt. Hac in re Farneti opime, tem
hi aduocatum eſſe cupio, vt facilius impetrem, quod eſſe quidam